



**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA**

Warszawa, dnia 24 listopada 2020 r.

Druk nr 271

**KOMISJA GOSPODARKI
NARODOWEJ I INNOWACYJNOŚCI,**

**KOMISJA RODZINY, POLITYKI
SENIORALNEJ I SPOŁECZNEJ**

**Pan
Tomasz GRODZKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 69 ust. 1 Regulaminu Senatu komisje wnoszą o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem oraz projekt uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Jednocześnie informujemy, że w dalszych pracach nad tym projektem ustawy komisje reprezentować będzie pan senator Adam Szejnfeld.

Przewodniczący Komisji
Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej
(-) Jan Filip Libicki

Przewodnicząca Komisji
Gospodarki Narodowej i Innowacyjności
(-) Maria Koc

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Jednocześnie upoważnia pana senatora Adama Szejnfelda do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

Art. 1. W ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020 poz. 1342) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 134 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) pozostałych podmiotów zatrudniających – od dnia 1 stycznia 2022 r.”;

2) po art. 134 dodaje się art. 134a w brzmieniu:

„Art. 134a. 1. Podmiot zatrudniający, o którym mowa w art. 134 ust. 1 pkt 2 albo 3, zawiera umowę o zarządzanie PPK do dnia 31 grudnia 2021 r. oraz umowę o prowadzenie PPK do dnia 10 stycznia 2022 r., chyba że zawarł takie umowy w terminach, o których mowa w art. 134 ust. 2 i 3.

2. Podmiot zatrudniający, o którym mowa w art. 134 ust. 1 pkt 2 albo 3, który zawarł umowę o zarządzanie PPK w terminie, o którym mowa w art. 134 ust. 3, a nie zawarł umowy o prowadzenie PPK w terminie, o którym mowa w art. 134 ust. 2, zawiera tę umowę do dnia 10 stycznia 2022 r.

3. Podmiot zatrudniający, o którym mowa w art. 134 ust. 1 pkt 2 albo 3, albo osoba obowiązana do działania w imieniu tego podmiotu, którzy nie dopełnili obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w terminie, o którym mowa w art. 134 ust. 3, lub umowy o prowadzenie PPK w terminie, o którym mowa w art. 134 ust. 2, nie podlegają karze, o której mowa odpowiednio w art. 106 i art. 107.”;

3) art. 137 otrzymuje brzmienie:

„Art. 137. W przypadku podmiotu zatrudniającego będącego jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.¹⁾), obowiązek, o którym mowa

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1649 i z 2020 r. poz. 284, 374, 568, 695 i 1175.

w art. 8 ust. 1, powstaje w dniu 1 stycznia 2022 r. Umowę o prowadzenie PPK podmiot taki zawiera najpóźniej do dnia 11 kwietnia 2022 r.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 2a dodaje się art. 2b w brzmieniu:

„Art. 2b. 1. Ilekroć w przepisach dotyczących udzielania wsparcia przedsiębiorcom, w tym wsparcia finansowego, w celu przeciwdziałania COVID-19, mówi się o udzieleniu wsparcia mikroprzedsiębiorcy rozumie się przez to również przedsiębiorcę niezatrudniającego pracowników w ramach stosunku pracy.

2. Przedsiębiorcy nie można odmówić udzielenia wsparcia, o którym mowa w ust. 1, tylko z tego powodu, że nie zatrudnia on pracowników w ramach stosunku pracy, chyba że wsparcie wiąże się z zatrudnianiem wyłącznie w ramach stosunku pracy.”;

2) po art. 4f dodaje się art. 4fa w brzmieniu:

„Art. 4fa. 1. Za okres niezdolności pracownika do pracy z powodu COVID-19 lub za okres niemożności wykonywania pracy wskutek poddania się obowiązkowi kwarantanny z powodu COVID-19 ubezpieczonemu przysługuje zasiłek chorobowy począwszy od pierwszego dnia tej niezdolności albo niemożności.

2. Miesięczny zasiłek chorobowy, o którym mowa w ust. 1, wynosi 100% podstawy wymiaru zasiłku.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, pracownikowi nie przysługuje wynagrodzenie, o którym mowa w art. 92 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.”;

3) po art. 15za dodaje się art. 15zaa w brzmieniu:

„Art. 15zaa. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz w okresie do 90. dnia następującego po odwołaniu tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni:

1) postanowienie, o którym mowa w art. 108b ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106, 568, 1065, 1106, 1747 i 1520), naczelnik urzędu skarbowego wydaje w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku;

- 2) naczelnik urzędu skarbowego może wydać zgodę na przekazanie środków, o których mowa w art 108b ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, pomimo wystąpienia przesłanek wskazanych w art. 108b ust. 5 pkt 1 tej ustawy, jeżeli zaległości powstały w związku z ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii; przepisu art. 108b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług nie stosuje się.”;
- 4) w art. 15zq:
 - a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą rozumie się również osobę fizyczną będącą wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki jawnej, spółki komandytowej lub spółki partnerskiej.”,
 - b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku osoby, o której mowa w ust. 1a, świadczenie postojowe przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia COVID-19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności przez spółkę, w której osoba ta jest wspólnikiem.”,
 - c) w ust. 6 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2020 r. poz. 106, 568, 1065, 1106 i 1747)”;

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Epidemia COVID-19 ma istotny negatywny wpływ na funkcjonowanie gospodarki. W przypadku niektórych branż (m.in. transportowej, logistycznej, turystycznej, MICE – Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions Industry) można mówić wręcz o zapaści, skutkiem której jest m.in. zmniejszenie PKB, skurczenie rynku, upadłość przedsiębiorców, wzrost bezrobocia i pozostawienie wielu osób bez środków do życia. Stan, w którym przychodzi funkcjonować przedsiębiorcom, można porównać do stanu klęski żywiołowej. Wielu przedsiębiorców nie ze swojej winy znalazło się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, część z nich utraciła albo wkrótce utraci płynność finansową. Sytuacja epidemiologiczna skutkuje tym, że przedsiębiorcy nie są w stanie realizować zawartych umów albo umowy takie nie mogą być realizowane należycie (np. wskutek problemów z dostawami), nowe umowy nie są zawierane, a dotychczasowe są wypowiedzane. Negatywne skutki epidemii COVID-19 wraz z upływem czasu pogłębiają się i dotyczą coraz szerszej grupy podmiotów (nie tylko przedsiębiorców, ale też m.in. pracowników i osoby wykonujące pracę na innej podstawie niż umowa o pracę). Epidemia COVID-19 dotyka praktycznie każdego.

Celem projektu ustawy jest rozszerzenie katalogu rozwiązań przewidzianych przez ustawodawcę, których zadaniem jest zminimalizowanie wpływu pandemii na gospodarkę i przedsiębiorców. Koszty związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 są wprawdzie obciążeniem dla budżetu państwa, niemniej brak kompletnego wachlarza rozwiązań systemowych, które pozwolą przeciwdziałać skutkom epidemii, koszty te wielokrotnie zwiększy.

Zawarte w projekcie rozwiązania wychodzą naprzeciw oczekiwaniom partnerów społecznych, które to oczekiwania zostały przedstawione podczas prac nad poszczególnymi ustawami tzw. tarcz COVID-19 oraz projektami Senatu związanymi z COVID-19 (zarówno w postaci opinii wyrażanych na piśmie, jak i stanowisk oraz wniosków wyrażanych podczas prac komisji senackich lub w rozmowach przedstawicieli partnerów społecznych z poszczególnymi senatorami).

Projektowana ustawa nowelizuje ustawę o pracowniczych planach kapitałowych oraz ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych („specustawę COVID-19”)

Proponowane rozwiązania

Zmiany w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych mają na celu odsunięcie w czasie wdrożenia pracowniczych planów kapitałowych (PPK) w etapach II, III i IV.

Obowiązek uruchomienia PPK ciąży na pracodawcy. Po wdrożeniu PPK, co miesiąc pracodawca będzie ponosił koszty związane z opłacaniem składek za swojego pracownika. Podstawowa wpłata wynosi 1,5% wynagrodzenia brutto zatrudnionej osoby. Całkowity koszt wpłat dokonywanych przez pracodawcę zależy od tego ilu pracowników przystąpiło do PPK, od wysokości wynagrodzeń tych pracowników oraz od tego, czy płacone są dodatkowe składki przez pracodawcę. Niezależnie od kosztów wpłat, wdrożenie PPK oznacza również inne koszty po stronie pracodawcy np. związane z wyborem instytucji zarządzającej PPK, administracyjne i biurokratyczne (m.in. koszty zmian w systemach informatycznych i systemach księgowych, koszty obsługi umów, deklaracji i innych spraw dotyczących PPK, czy też koszty szkoleń pracowników do obsługi PPK).

Mając na uwadze konieczność ograniczenia kosztów prowadzonej działalności po stronie pracodawców, proponuje się przesunięcie na dzień 1 stycznia 2022 r. IV etapu wdrażania PPK (dotyczy to pracodawców zatrudniających mniej niż 20 osób). Konsekwentnie proponuje się nowelizację art. 137 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych. W przypadku podmiotu zatrudniającego będącego jednostką sektora finansów publicznych obowiązek zawarcia umowy o zarządzanie PPK powstałby w dniu 1 stycznia 2022 r. Natomiast umowę o prowadzenie PPK podmiot taki byłby obowiązany zawrzeć najpóźniej do dnia 11 kwietnia 2022 r.

Zaproponowane ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw wydłużenie terminu na wdrożenie II etapu PPK okazało się niewystarczające.

W związku z tym, w art. 134a dodawanym do ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, proponuje się przesunięcie terminów wdrożenia II i III etapu PPK. W myśl art. 134a ust. 1, podmiot zatrudniający, o którym mowa w art. 134 ust. 1 pkt 2 albo 3 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych (zatrudniający odpowiednio co najmniej 50 osób albo co najmniej 20 osób), będzie obowiązany zawrzeć umowę o zarządzanie PPK do dnia 31 grudnia 2021 r. oraz umowę o prowadzenie PPK do dnia 10 stycznia 2022 r., chyba że

zawarł takie umowy w terminach, o których mowa w art. 134 ust. 2 i 3 wymienionej ustawy (tj. odpowiednio do dnia 27 października i do dnia 10 listopada 2020 r.).

W dodawanym art. 134a ust. 2 przewidziano, że podmiot zatrudniający, o którym mowa w art. 134 ust. 1 pkt 2 albo 3, który zawarł umowę o zarządzanie PPK w terminie do dnia 27 października 2020 r., a nie zawarł umowy o prowadzenie PPK w terminie do 10 listopada 2020 r., będzie obowiązany zawrzeć tę umowę do dnia 10 stycznia 2022 r.

Jednocześnie dodawany art. 134a ust. 3 wprowadza abolicję (uchylenie karalności) za czyn polegający na niedopełnieniu obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w terminie do 27 października 2020 r. lub umowy o prowadzenie PPK w terminie do 10 listopada 2020 r.

Nowela specustawy COVID-19 ma na celu jednoznaczne przesądzenie w przepisach tej ustawy, że beneficjentem wsparcia udzielanego mikroprzedsiębiorcom, w tym wsparcia finansowego, jest również przedsiębiorca niezatrudniający pracowników w ramach stosunku pracy. Zmiana ma na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych oraz zagwarantowanie, że przedsiębiorca niezatrudniający w ramach stosunku pracy żadnego pracownika nie zostanie wykluczony z programów pomocowych w celu przeciwdziałania skutkom COVID-19 (np. możliwości uzyskania pożyczki, o której mowa w art. 15zzd specustawy COVID-19, czy korzystania z instrumentów wsparcia uruchamianych przez PFR w ramach tzw. tarczy finansowej). Dotychczasowa praktyka stosowania przepisów o wsparciu pokazuje, że przepis art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy – Prawo przedsiębiorców jest interpretowany przez podmioty udzielające wsparcia w taki sposób, że przedsiębiorcy niezatrudniający pracowników wyłączeni są z dobrodziejstwa narzędzi pomocowych. W ten sposób wyklucza się ze wsparcia przedsiębiorcę jednoosobowego, który nie zatrudnia pracowników oraz przedsiębiorcę, który zatrudnia pracowników wyłącznie na podstawie umów cywilnoprawnych, np. na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Zdaniem Wnioskodawcy, w przepisach o wsparciu należy przyjąć znaczenie mikroprzedsiębiorcy zgodne z załącznikiem nr I rozporządzenia 651/2014 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (art. 2b ust. 1 dodawany do specustawy COVID-19).

Ponadto proponuje się dodanie do specustawy COVID-19 przepisu, który uniemożliwi dyskryminację przedsiębiorców – beneficjentów pomocy tylko ze względu na to, że nie

zatrudniają oni pracowników w ramach stosunku pracy. W myśl dodawanego art. 2b ust. 2 nie będzie można odmówić udzielenia wparcia tylko z tego powodu, że przedsiębiorca nie zatrudnia pracowników w ramach stosunku pracy, chyba że wparcie takie będzie się wiązało z zatrudnieniem wyłącznie w ramach stosunku pracy.

W dodawanym do specustawy COVID-19 art. 4fa przewidziano, że za okres niezdolności pracownika do pracy z powodu COVID-19 lub za okres niemożności wykonywania pracy wskutek poddania się obowiązkowi kwarantanny z powodu COVID-19 ubezpieczonemu będzie przysługiwał zasiłek chorobowy począwszy od pierwszego dnia tej niezdolności albo niemożności. Co więcej, miesięczny zasiłek chorobowy wynosiłby 100% podstawy wymiaru zasiłku. Proponując powyższe rozwiązanie wzięto pod uwagę, że w czasie pandemii ciężar wypłaty zasiłku chorobowego powinien od pierwszego dnia niezdolności do pracy albo pierwszego dnia niemożności jej wykonywania spoczywać na ZUS, a nie na pracodawcach, którzy w czasie kryzysu wywołanego epidemią, mają poważne problemy z utrzymaniem płynności finansowej, ciągłości działalności oraz stanu zatrudnienia. Podniesienie wymiaru zasiłku z 80% do 100% wynagrodzenia ma natomiast na celu zniechęcenie pracowników do ukrywania przez nich objawów zakażenia w celu uniknięcia hospitalizacji albo przymusowej kwarantanny, wyłącznie ze względów ekonomicznych. Ważne jest, że zasiłek chorobowy na zasadach określonych w dodawanym art. 4fa dotyczyłby wyłącznie chorych z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

W dodawanym do specustawy COVID-19 art. 15zaa przewiduje się rozwiązanie, którego celem jest zagwarantowanie szybszego odblokowania środków zgromadzonych na rachunku VAT podatnika.

W następstwie proponowanego rozwiązania naczelnik urzędu skarbowego będzie wydawał zgodę na przekazanie środków zgromadzonych na wskazanym przez podatnika rachunku VAT na określony przez podatnika rachunek bankowy albo rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, a nie jak przewiduje art. 108b ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług – 60 dni. Ponadto przewidziano, że zgoda na przekazanie środków będzie mogła być wydana również w przypadku posiadania przez podatnika zaległości z tytułu podatków i należności, o których mowa w art. 62b ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy – Prawo bankowe, o ile powstały one w związku z ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Stosowanie art. 108b ust. 5 pkt 2 ustawy o podatku od towarów i usług zostałyby wyłączone.

Rozwiązanie, o którym mowa w art. 15zza dodawanym do specustawy COVID-19 miałyby znaleźć zastosowanie w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz w okresie do 90. dnia następującego po odwołaniu tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni.

W myśl art. 15zq ust. 1 pkt 1 specustawy COVID-19 świadczenie postojowe przysługuje osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą. Powiązanie tego przepisu z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych prowadzi do wniosku, że wspólnicy spółki jawnej, jako osoby prowadzące pozarolniczą działalność, podobnie jak wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnicy spółki komandytowej lub partnerskiej, nie mogą być traktowani jako osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Zostali oni bowiem wyłączeni z tego kręgu w wyniku wyraźnego uznania ich za osoby prowadzące pozarolniczą działalność (na podstawie art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) niebędące osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą (stosowanie do art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W ocenie Wnioskodawcy, nie jest społecznie uzasadnione, aby osoby takie traktowane były przez ustawodawcę – w zakresie świadczenia postojowego – inaczej niż osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Z ekonomicznego punktu widzenia sytuacja obu tych kategorii osób jest analogiczna.

Mając powyższe na względzie proponuje się, aby na potrzeby art. 15zq specustawy COVID-19 przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą rozumiało się również osobę fizyczną będącą wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki jawnej, spółki komandytowej lub spółki partnerskiej. W przypadku takiej osoby świadczenie postojowe przysługiwałoby wówczas, gdy w następstwie wystąpienia COVID-19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności przez spółkę, w której osoba ta jest wspólnikiem.

W ocenie Wnioskodawcy projekt nie wymaga sformułowania przepisów przejściowych i dostosowujących.

Ze względu na wagę i znaczenie rozwiązań proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Przemawia za tym ważny interes państwa, a zasada demokratycznego państwa prawnego nie stoi temu na przeszkodzie.

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe są przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji, która stanowi załącznik do niniejszego uzasadnienia.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
